

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Lausunto

1 (2)

31.8.2017

STM/2831/2017

Lausunto luonnoksista valtioneuvoston asetukseksi ionisoivasta säteilystä sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi ionisoivasta säteilystä

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksista valtioneuvoston sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksiksi ionisoivasta säteilystä.

Molempien asetusluonnosten keskeisenä ongelmana ovat säteilyn käyttöorganisaatioon liittyviin rooleihin ja tehtäviin esitetyt muutokset. Ne ovat osin keskenään ristiriitaisia, eivätkä todennäköisesti tule lisäämään säteilyturvallisuutta.

Asetusluonnosten sekä säteilylakiesityksen mukaisesti toiminnanharjoittajan olisi säteilyturvallisuuden varmistamiseksi käytettävä säteilyturvallisuusasiantuntijaa, lääketieteellisen fysiikan asiantuntijaa sekä säteilyturvallisuusvastaavaa. Säteilyturvallisuusasiantuntijan rooli olisi uusi, kun taas lääketieteellisen fysiikan asiantuntijan rooli säilyisi ennallaan.

Terveydenhuollon toiminnassa säteilyturvallisuusasiantuntijan ja lääketieteellisen fysiikan asiantuntijan roolit olisivat päällekkäiset. Tavanomaisessa ionisoivaa säteilyä käyttävässä toiminnassa säteilyturvallisuusasiantuntijan pätevyysvaatimukset olisivat luonnoksen mukaan alhaisemmat kuin lääketieteellisen fysiikan asiantuntijan, vaativassa toiminnassa taas samat. Onkin kyseenalaista, kuinka suuren lisäarvon uusi rooli ja sen mukainen toiminta loisivat, vai loisivatko ollenkaan.

Asetusluonnosten mukaisesti säteilyturvallisuusasiantuntijan rooli olisi erittäin merkittävä suunnitellussa säteilyturvallisuusorganisaatiossa. Tähän nähden on erikoista, että säteilyturvallisuusasiantuntijalle asetetut pätevyysvaatimukset olisivat esityksen myötä matalammat kuin nykykäytännön mukaisessa toiminnassa, jossa vastaavissa tilanteissa konsultoidaan sairaalafysikoita.

Säteilyturvallisuusvastaavalle asetuksissa esitetyt tehtävät vastaavat nykyisten säteilyturvallisuudesta vastaavien johtajien tehtäviä, mutta tavanomaisessa röntgentoiminnassa säteilyturvallisuusvastaavana voisi toimia myös röntgenhoitajan koulutuksen omaava henkilö. Henkilön osaamisesta riippuen röntgenhoitajalla voi mahdollisesti olla hyvätkin edellytykset toimia tässä tehtävässä, mutta esitetty muutos vähentäisi kyseisessä roolissa toimivan henkilön pätevyysvaatimuksia suhteessa nykykäytäntöön.

Työelämä

31.8.2017

Velvollisuus käyttää säteilyturvallisuusasiantuntijaa tulisi olemaan taloudellisesti raskas käytäntö erityisesti pienille ionisoivaa säteilyä käyttäville toiminnanharjoittajille kuten yksityisille hammaslääkäriasemille. Toimijoille aiheutuva haitta ei EK:n näkemyksen mukaan ole kohtuullisessa suhteessa mahdollisesti saavutettavaan säteilyturvallisuuden paranemiseen.

Asetusluonnoksissa määritellään tarkemmin säteilylaissa esitetty lisäkoulutuksen saaneen sairaanhoitajan ja suuhygienistin rajattu oikeus lähettää potilas röntgentutkimukseen. Uudistus on perusteltu ja tehostaa terveydenhuollon toimintaprosesseja sekä henkilöstöryhmien ajankäyttöä, mutta erityisesti kiireellisten päivystystutkimusten osalta terveydenhuollon yksiköissä on kiinnitettävä huomio siihen, että potilaille ei aiheudu uuden toimintamallin myötä tarpeetonta säderasitusta. Kiireelliseen hoitoon liittyvän rajatun lähettämisoikeuden tulee koskea julkisen sektorin lisäksi myös yksityisellä terveydenhuollon sektorilla toimivia palveluntuottajia, joiden palveluihin kuuluu kiireellinen lääketieteellinen hoito.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto
TyöelämäIlkka Oksala
Johtaja